

Katedra trestního práva

Klauzurní práce č. 5 (138) konaná dne 24. 9. 2020

Nepoctivý Horymír

Horymír, Jonáš a Tomáš v úmyslu získat peněžní prostředky, kterých se jim nedostávalo, dne 4. 1. 2020 odcestovali z Prahy do obce Nučice, vyhledali dům Roberta, pracovníka uhelných skladů, o kterém věděli, že v bytě ukrývá částku 450 000 Kč, zazvonili u vchodu a požádali Roberta, aby jim částku 450 000 Kč poskytl.

Když to Robert odmítl, domáhali se v úmyslu získat peníze Roberta tak, že prohledají jeho dům a peníze si vezmou i za použití násilí, vstupu do jeho domu nejprve pohrůzkou násilí (vyrazíme dveře, vykopneme zámeček, rozbijeme vstupní dveře krumpáčem). Později za použití násilí - rozbitím skleněné výplně vstupních dveří (škoda 3 000 Kč) - vnikli do domu Roberta. Poškozený Robert na nic nečekal a ze strachu před útočníky utekl do sklepa a ukryl se v hromadě uhlí typu Komořanský ořech 1 – Herkules.

Zatímco Jonáš hlídal před domem, aby kolegy zajišťoval, Horymír s Tomášem prohledali Robertův dům. Předpokládanou hotovost, o kterou usilovali, v domě nenašli, ukrytého Roberta neobjevili, a proto vzali zavděk alespoň hotovostí 150 EUR, nefunkční poplašnou pistolí (hodnota 300 Kč) a uhlířskou putnou (škoda 500 Kč), kterých se zmocnili.

Poškozený Robert po jejich odchodu vylezl z hromady uhlí, a aniž utrpěl nějakou újmu skrýváním v hromadě uhlí, přivolal Policii České republiky.

Pokyn pro řešení: 1 EUR počítejte v kurzu 26 Kč.

Otázky

1. Jak trestněprávně posoudíme jednání Horymíra? Odůvodněte.
2. Jonáš při odchodu z místa činu křížovým šroubovákem „obešel“ parkující osobní automobil Roberta, vytvořil několik hlubokých rýh v karoserii vozu a způsobil tak škodu

ve výši 22 500 Kč. Jednalo se o jeho náhlý nápad. Jak trestněprávně posoudíme jednání Jonáše? Odůvodněte.

3. O tom, že je Jaromír trestně stíhán, se dozvěděl jeho otec Miloš. Proto nabídl vyšetřujícímu policistovi, že mu zařídí povýšení a s tím související zvýšení platu v případě, že trestní stíhání jeho syna pomůže zastavit. Ten lákavou nabídku neakceptoval. Jak trestněprávně posoudíme Milošovo jednání? Odůvodněte.

4. V přípravném řízení uložil státní zástupce Okresního státního zastupitelství pro Prahu - západ Jaromírovi při výslechu pořádkovou pokutu ve výši 15 000 Kč za hrubě neslušné chování vůči protokolujícímu policistovi. Proti rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty podal Jaromír následující den stížnost. Který věcně a místně příslušný orgán bude rozhodovat o stížnosti? Odůvodněte.

5. V hlavním líčení byl jednou ze stran předložen jako důkaz zvukový záznam, který byl pořízen poškozeným a který zaznamenával telefonát s jedním z obžalovaných. Tento rozhovor však byl pořízen bez souhlasu osoby obviněného. Je možné tento důkaz v trestním řízení použít? Odůvodněte.

6. Vezměme pro příklad uvedený v zadání v úvahu, že Jaromír v podaném odvolání uvedl a doložil, že v době činu mu bylo 16 let, přičemž však věc nerozhodl soud pro mládež. Odvolací soud dospěl k závěru, že skutečnosti uvedené Jaromírem jsou pravdivé. Jakým způsobem odvolací soud o podaném odvolání rozhodne? Odůvodněte.

7. Předpokládejme, že poté, co byli obžalovaní uznáni vinnými, a rozhodnutí nabylo právní moci, ministr spravedlnosti podal ve prospěch obviněných stížnost pro porušení zákona, kterou odůvodnil tak, že se objevily nové důkazy ve věci, soudu dříve neznámé, které mohly odůvodnit jiné rozhodnutí o vině, což bylo jediným důvodem podané stížnosti pro porušení zákona. Jakým způsobem bude o stížnosti pro porušení zákona rozhodnuto? Odůvodněte.

Poznámka:

1. U všech závěrů obsažených v odpovědích týkajících se subsumpcí případu pod zákonné ustanovení musí být ustanovení přesně citováno (nejen jeho název, ale i číslo paragrafu, odstavce, písmeno, alinea).

2. Při subsumpci musí být provedena konfrontace požadavků obsažených v zákonném ustanovení se skutkovým zjištěním (podobně jako to činí soud ve výroku rozsudku).

3. Závěry obsažené v odpovědích musí být náležitě odůvodněny (např. třeba uvést, proč třeba určité jednání posuzovat jako účastenství ve formě návodu a nikoli jako spolupachatelství).

1. Horymírovo jednání posoudíme jako jednočinný souběh zvláště závažného zločinu loupeže podle § 173 (1) tz a přečinu porušování domovní svobody podle 178 (1) (2) (3) tz.

Zločinu loupeže se dopustí ten, kdo užije pohrůžky násilí nebo násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci. Horymír s přáteli měl úmysl se zmocnit Robertových peněz a za tímto účelem také odcestovali do Nučic. Hrozili, že si peníze vezmou i za použití násilí. Loupež je ZZZ podle §14 (3) tz.

Dále se v jednočinném souběhu dopustil porušování domovní svobody které se dopustí ten, který neoprávněně vnikne do obydlí jiného nebo tam neoprávněně setrvává. Horymír neoprávněně vnikl do domu Roberta a učinil tak přes překážku - rozbitím vstupních dveří. Dále také trestný čin spáchal se dvěma osobami. Proto posoudíme jako přečin porušování domovní svobody podle § 178 (1) (2) (3)tz.

Fakt, že se jeli zmocnit 450 000 Kč není v námi posuzovaném případě relevantní pro právní kvalifikaci, stejně tak jako fakt, že si tuto částku neodnesli. TČ loupeže je dokonán již pohrůžkou. (pro úplnost, kdyby měli v úmyslu zmocnit se alespoň 500 000 Kč, tj, chtěli by způsobit značnou škodu (§ 138 (1), jednalo by se o pokus § 173 (1) (2)c tz)

2. Jonáš se dopustil ve vícečinném souběhu

1. skutek - zvláště závažného zločinu loupeže podle § 173 (1) tz a přečinu porušování domovní svobody podle 178 (1) (2) (3) tz.

2. skutek – přečinu poškození cizí věci podle § 228 (1)tz.

K 1. skutku vysvětlení viz výše, Horymír s Jonášem a Tomášem se dopustili zvláště závažného zločinu loupeže a přečinu porušování domovní svobody společným jednáním jako spolupachatelé podle § 23 tz.

K 2. skutku – Jonáš pojal náhlý nápad poničit Robertovi vůz. (vzhledem k jednání ostatních spolupachatelů se jedná o Jonášův exces- nešlo o společnou dohodu- toto jednání bude přičitatelné pouze Jonášovi, který tento náhlý nápad měl). Přečinu poškození cizí věci se dopustí ten, kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na majetku škodu nikoliv nepatrnou. Jonáš svým jednáním poškodil Robertův vůz, a jednal tak úmyslně. Způsobil škodu 22500 Kč, tj. škodu nikoliv malou (§ 138 (1) tz). Naplnil tak znaky skutkové podstaty přečinu poškození cizí věci § 228 (1) tz.

3. Miloš se dopustil přečinu nepřímého úplatkářství podle § 333 (2).

Miloš slíbil vyšetřujícímu policistovi, že mu zařídí povýšení, tj. slíbil mu úplatek (tím se podle §334 (1) tz rozumí i neoprávněná výhoda, kterou nezasloužené povýšení jistě je) za to, že pomůže zastavit trestní stíhání jeho syna – žádal na něm, aby vykonával svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu. Tím, že slíbil, že zařídí povýšení předpokládáme, že policistu Miloš nehodlá povýšit sám, není jeho nadřízeným, ale že mu zařídí povýšení u policisty nadřízeného. Dopustil se tak přečinu nepřímého úplatkářství podle § 333 (2).

4. Státní zástupce uložil pořádkovou pokutu v souladu s §66(1) Tř. Jaromír je oprávněn proti rozhodnutí o pořádkové pokutě oprávněn podat stížnost (66(4) Tř a 141 (2) Tř - v tomto případě zákon připouští stížnost). Podle §146a odst. 1 písm. i o stížnosti rozhodnutí, kterým státní zástupce rozhodl o uložení pořádkové pokuty rozhoduje soud, v jehož obvodu je činný státní zástupce, který rozhodnutí vydal. Příslušným tak bude Okresní soud pro Prahu západ.

5. Tento důkaz není možné použít. Podmínky přípustnosti důkazu odposlechu a záznamu telekomunikačního zařízení stanoví § 88 a 88a tř. Odposlech jako takový je velkým zásahem do osobnostních práv zaručených LZPS. Odposlech bez příkazu může orgán činný v trestním řízení provést jen tehdy, dá-li účastník odposlouchávané stanice souhlas. V tomto případě nebyl souhlas dán, tudíž se bude jednat o nepřípustný důkaz.

6. Jestliže měl rozhodovat soud pro mládež a v dané věci nerozhodoval, jedná se o porušení základního ústavního principu, a to právo na zákonného soudce, tj. nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Jedná se o podstatnou vadu řízení a je důvodem pro zrušení napadaného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. a tř.

7. Fakt, že se objevily nové důkazy ve věci, soudu dříve neznámé, není podle § 266 tř důvodem pro podání stížnosti pro porušení zákona. Tento fakt však může být důvodem pro podání návrhu na obnovu řízení (§278 (1) tř). Podání se posuzuje vždy podle svého obsahu (§59 (1) tř. Soud tedy stížnost posoudí jako návrh na obnovu řízení, podle obsahu podání. Obnovu lze povolit jen na návrh oprávněné osoby (§280 (1) tř). Osoby oprávněné jsou taxativně vymezeny v §280 odst. 2, odst. 3 tř. Podání bylo podáno ministrem spravedlnosti, ten není oprávněnou osobou. Soud tak stížnost posuzovanou jako návrh na obnovu řízení zamítne podle §283 (1) a tř.

Řešení

Nepoctivý Horymír

- 1. Horymír se dopustil trestného činu loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zák. v jednočinném souběhu s trestným činem porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 3 tr. zák., spáchaném ve spolupachatelství podle § 23 tr. zák.**

Trestného činu loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo proti jinému užití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, kdy k jeho užití nedošlo jen z toho důvodu, že se Robert ukryl ve sklepě.

V daném případě došlo k dokonání trestného činu, neboť Horymír spolu s ostatními útočníky dal jasně najevo, že peníze si vezme i za použití násilí, kdy ze zadání vyplývá, že útočníci byli připraveni užití násilí i proti Robertovi, a to v podstatě obratem, kdy k vniku do domu jim stačilo rozbít pouze skleněnou výplň vstupních dveří. Z toho a celkové povahy výhrůžek lze usoudit, že výhrůžka užití násilí proti Robertovi má charakter pohrůžky bezprostředního násilí.

V daném případě nelze uvažovat o naplnění znaku dle § 173 odst. 2 písm. a) tr. zák. – spáchání trestného činu loupeže členem organizované skupiny, neboť u obviněných sice došlo k určité základní dohodě o spáchání trestného činu, ale ze zadání nevyplývá, že by jeho realizace měla charakter plánovité a předem promyšlené a organizované činnosti (srov. např. č. 45/1986 Sb. rozh. tr.).

Trestného činu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zák. se dopustí v uvažovaném případě ten, kdo neoprávněně vnikne do obydlí jiného. Jednání posoudíme rovněž podle odst. 3 proto, že došlo ke kumulativnímu naplnění dvou podmínek vyžadovaných touto normou, a to užití násilí (rozbití skleněné výplně přízemního okna) a spáchání činu nejméně se dvěma osobami; toto ustanovení předpokládá, že se na pachatelově jednání aktivně podílí, byť různou měrou, alespoň dvě další fyzické osoby, a to ať už ve formě účastenství, či spolupachatelství.

Uvedených trestných činů se Horymír dopustil jedním skutkem. O jeden skutek se jedná tehdy, kdy byl akt jednání příčinou následku významného z trestního práva a aby pachatel jednal v relevantní formě zavinění.

Horymír spáchal trestný čin ve spolupachatelství dle § 23 tr. zák., a to s Tomášem, kdy se jednalo o jejich úmyslné společné jednání. U Jonáše pak vzhledem k charakteru jeho

jednání – hlídání při činu - lze uvažovat o účastenství ve formě pomoci dle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zák.

2. Jonáš se dopustil trestného činu loupeže podle § 173 odst. 1 tr. zák. a trestného činu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 3 tr. zák. (1. skutek), a to ve spolupachatelství dle § 23 tr. zák., a trestného činu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zák. (2. skutek), a to ve vícečinném souběhu.

Jonáš naplnil znaky úmyslného společného jednání vymezené v ustanovení § 173 tr. zák. a § 178 tr. zák. (k tomuto viz odůvodnění k otázce č. 1). Uvedených trestných činů se dopustil jedním skutkem: aby se jednalo o jeden skutek, je třeba, aby akt jednání byl příčinou následku významného z trestního práva a aby pachatel jednal v relevantní formě zavinění. Tento skutek spáchal ve spolupachatelství dle § 23 tr. zák.

V rámci druhého skutku pak spáchal trestný čin poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zák., neboť poškodil cizí věc (Robertovo auto) a způsobil tím škodu nikoliv nepatrnou, kterou se dle ustanovení § 138 tr. zák. rozumí škoda ve výši alespoň 5 000 Kč. Jonáš tento trestný čin spáchal jako samostatný pachatel, kdy jeho jednání nemělo nic společného s původní dohodou s ostatními obviněnými.

3. Miloš se dopustil trestného činu podplacení podle § 332 odst. 1 al. 1, odst. 2 písm. a), b) tr. zák. a přípravy k trestnému činu zneužívání pravomoci úřední osoby podle § 20 odst. 1, § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a), a to v jednočinném souběhu.

Miloš spáchal trestný čin podplacení podle § 332 odst. 1 al. 1 odst. 2 písm. a) a b), neboť nabídl vyšetřujícími policistovi povýšení a s tím související zvýšení platu, kdy nelze zpochybnit, že se jednalo o věc v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu, a to v úmyslu opatřit jinému značný prospěch - synovi Jaromírovi [(odst. 2 písm. a)], kdy se tohoto dopustil vůči úřední osobě [(odst. 2 písm. b)], kterou vyšetřující policista je podle § 127 odst. 1 písm. e) tr. zák.

O trestnou přípravu k trestnému činu zneužívání pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 tr. zák. se jedná proto, že policista má při vyšetřování nesporně postavení úřední osoby. Pokud by vyšetřující policista nabídku přijal, vykonával by svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, konkrétně trestnímu řádu, a to za účelem opatřit sobě nebo jinému značný prospěch dle odst. 2. V uvažovaném případě je příprava trestná, neboť se

jedná o zvlášť závažný zločin dle § 14 odst. 3 tr. zák., kdy ustanovení § 329 odst. 4 tr. zák. přípravu k tomuto trestnému činu považuje za trestnou.

Uvedených trestných činů se Miloš dopustil v jednočinném souběhu, neboť naplnil skutkové podstaty těchto trestných činů jediným skutkem spočívajícím v nabídnutí úplatku s úmyslem docílit, aby jeho syn Jaromír nebyl trestně stíhán.

K uvedenému srov. č. 16/1988 Sb. rozh. tr., či č. 7/1982 Sb. rozh. tr. a rovněž příklad č. 240 z tzv. „zelené sbírky“ příkladů z trestního práva hmotného a procesního.

4. O opravném prostředku proti rozhodnutí státního zástupce Okresního státního zastupitelství pro Prahu - západ a o uložení pořádkové pokuty Horymírovi bude rozhodovat Okresní soud pro Prahu - západ [§ 146a odst. 1 písm. j), § 17 odst. 1 tr. řádu].

V ustanovení § 146a odst. 1 tr. řádu jsou vymezena rozhodnutí státního zástupce, u nichž o stížnosti rozhoduje soud, v jehož obvodu je činný státní zástupce, který napadané rozhodnutí vydal. Pod písm. i) tohoto ustanovení pak je vymezeno rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty. Mezi tato rozhodnutí náleží i rozhodnutí státního zástupce o uložení pořádkové pokuty podle § 66 odst. 1 tr. řádu.

Nad rámec vyžadovaného řešení uvádíme, že o stížnosti může v rámci tzv. autoremedury rozhodnout státní zástupce za podmínek uvedených v ustanovení § 146 odst. 1 tr. řádu; jinak řečeno pokud jí vyhoví v plném rozsahu.

5. Soud by podle § 89 odst. 2 tr. řádu zásadně takový důkaz neměl odmítnout, neboť nelze užít § 88 tr. řádu, a to ani při užití analogie.

S ohledem na ustanovení § 89 odst. 2 tr. řádu, které stanoví, že za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zásadně nelze vyloučit možnost, aby byl k důkazu použit i zvukový záznam, který byl pořízen soukromou osobou bez souhlasu osob, jejichž hlas je takto zaznamenán. Ustanovení § 88 tr. řádu zde nemůže být zvažováno, a to ani analogicky. Přípustnost užití takového důkazu je však nezbytné posuzovat též s ohledem na respektování práva na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí podle čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 LZPS.

6. Odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně zruší, neboť se jedná o podstatnou vadu řízení ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu.

V případě, že věc rozhodl obecný soud [(§ 2 písm. e) ZSVM)], ačkoliv ji měl rozhodovat soud pro mládež [(§ 2 písm. d) ZSVM)], lze v tomto pochybení spatřovat podstatnou vadu řízení v souladu s ustanovením § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu, kterou nelze žádným způsobem napravit v řízení před odvolacím soudem (§ 259 odst. 1 tr. řádu).

Pokud tedy obviněný Jaromír prokázal, že došlo k pochybení ze strany orgánů činných v trestním řízení, který si například neověřil věk, který mu Jaromír v průběhu trestního řízení sdělil, je třeba rozhodnutí zrušit, kdy následně příslušným k projednání věci bude soud pro mládež.

7. Nejvyšší soud stížnost zamítne podle § 268 odst. 1 písm. c) tr. řádu, neboť uvedené argumenty jsou důvodem pro obnovu řízení, nikoliv pro vyslovení porušení zákona.

Neprovedení některých důkazů samo o sobě není důvodem k vyslovení porušení zákona a k následnému zrušení rozhodnutí napadeného stížností pro porušení zákona. Pokud by se dodatečně ukázala možnost provedení nových důkazů nebo zjištění nových skutečností, které dosud nebyly orgánům činným v trestním řízení známy a které by mohly odůvodnit jiné rozhodnutí o vině obviněného, bylo by to důvodem k obnově řízení podle § 278 a násl. tr. řádu, nikoli pro vyslovení porušení zákona. Nejvyšší soud zásadně vychází ze skutkového a právního stavu, který existoval v době vydání napadeného rozhodnutí.

K přezkoumání a posouzení správnosti napadeného rozhodnutí i správnosti předcházejícího řízení přistupuje Nejvyšší soud při projednávání stížností pro porušení zákona na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného pravomocného rozhodnutí. Zákon v případě této části řízení o stížnosti pro porušení zákona tzv. nova nikde nepřipouští (srov. č. 2/1996 Sb. rozh. tr.).

Nejvyšší soud proto stížnost pro porušení zákona zamítne jako nedůvodnou podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. c) tr. řádu.